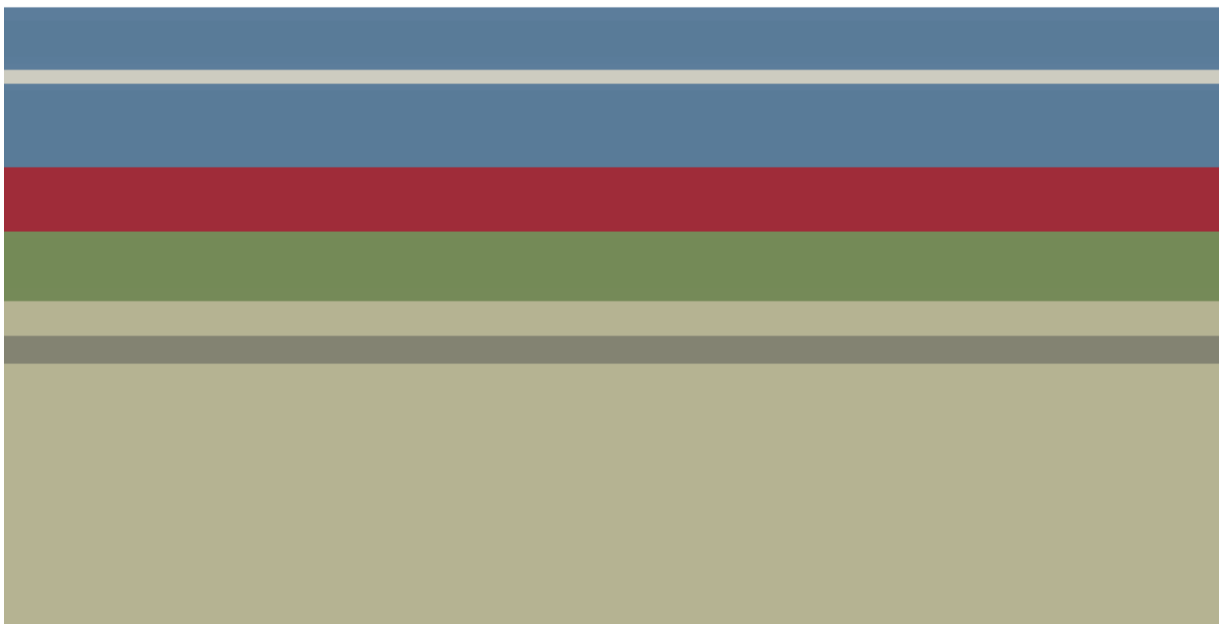


.txl

Bestuurlijke boodschap



Bestuurlijke boodschap

Inleiding

De gemeentes staan voor een steeds grotere uitdaging. Steeds meer taken vanuit het rijk moeten lokaal worden uitgevoerd, gelijktijdig verlaagt de rijksoverheid de bijdrage in het gemeentefonds. Hierin is Texel niet uniek en ondanks dat Texel, mede vanwege haar extra opbrengsten vanuit toerisme, tot op heden financieel sluitende begroting liet zien, vraagt deze landelijke ontwikkeling om een reële (r) perspectief voor de laatste begroting van deze collegeperiode.

In de voorliggende concept-Perspectiefnota schetsen wij u de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen per programma voor de komende periode met de daarvoor benodigde financiën. Wij geven hierbij ook aan welke toekomstige (financiële) maatregelen wij nodig vinden om ook een meerjarig financieel gezond perspectief te laten zien.

Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen zijn in deze Perspectiefnota verwerkt. Het gaat dan om ontwikkelingen zoals de kostenstijging van personeel en middelen, de kostenstijging van de aanbestedingen, energie etc. Dit is niet alleen negatief, ook voordelen op de verwachte rente lasten zijn hierbij opgenomen. Voor een deel is dit gebaseerd op de septembercirculaire 2024 en de inzet van de VNG bij de CAO onderhandelingen. De tot nu toe genomen raadsbesluiten (tot en met februari 2025) zijn ook verwerkt in de Perspectiefnota.

P&C cyclus

Om ook u als raad beter in staat te stellen om strategisch financieel te sturen, worden de financiële voorstellen in de basis nog maar op 3 momenten aan u als raad gepresenteerd. Het gaat hierbij om de Perspectiefnota, tussenrapportage en de Programmabegroting. Zoals afgesproken in de verbetering van de P&C cyclus wordt er eerder begonnen met het opstellen van de Perspectiefnota, tussenrapportage en Programmabegroting . Dit is gedaan om meer gewicht te geven aan de Programmarekening. De Programmarekening is het document waarbij het college verantwoording aflegt over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar.

Realistisch begroten

Bij de Perspectiefnota van 2025 is een start gemaakt met een nieuwe begrotingssystematiek om te kunnen anticiperen op de bezuinigingen van het rijk. De opbrengsten uit het gemeentefonds dalen namelijk in 2026 ten opzichte van 2025. Dit komt doordat het rijk is afgestapt van de trap-op-trap-af systematiek. Vanaf 2027 is de groei of krimp van het gemeentefonds gekoppeld aan de groei van de economie.

Kapitaallasten

Sinds 2015 is het verplicht om de kapitaallasten van investeringen op te nemen in de begroting. Tot die tijd werden de investeringen direct en volledig betaald vanuit de begroting. Doordat een groot gedeelte van de investeringen over een periode van 25 of 40 jaar wordt afgeschreven, stijgen de totale kapitaallasten nog de komende 15 tot 30 jaar. We brengen nu in kaart welke stille (kapitaal)lasten aanwezig zijn in onze begroting en welke investeringen voor de toekomst nodig zijn. Dit geeft een concreet langjarig beeld en op basis daarvan kan een keuze worden gemaakt voor een kapitaallastenplafond. De groei van het gemeentefonds is namelijk niet in lijn met de investeringen die nodig zijn op het eiland. Het college wil een langjarig realistisch perspectief presenteren en haar ogen niet sluiten voor het huidige systeem van het presenteren van de kapitaallasten. Om die reden zijn de toekomstige kapitaallasten ook in beeld gebracht. Op dit moment is dit alleen mogelijk op basis van een gewogen gemiddelde per jaar, welke onder de meerjarenbegroting zijn opgevoerd voor de jaren 2027 tot en met 2029. Nader onderzoek naar stille lasten en kapitaallasten zal voor de volgende collegeperiode gereed zijn zodat er keuzes voor de langere termijn gemaakt kunnen worden.

Meer aansluiten bij werkelijkheid

Zoals u van het college mag verwachten is in deze Perspectiefnota een eerste opmaat gemaakt om de budgetten zorgvuldig te bekijken, om daarmee “lucht” uit de begroting te halen en beter aan te sluiten bij de werkelijkheid. Op de budgetten van de organisatie zijn daarbij nu circa €1 miljoen aan kostenstijgingen over de afgelopen 2 jaar niet opgenomen in de meerjarenbegroting. Op deze wijze is een bezuiniging voorgesteld waarmee bij de eerdere presentatie van de begroting een langjarig sluitende begroting kan worden gepresenteerd.

Goede start nieuw collegeperiode

Op dit moment laat de doorrekening in het meerjarenperspectief inclusief kapitaallasten een sluitende begroting zien. Wij bieden een sluitende programmabegroting aan voor zowel het jaar 2026 als 2027 om een nieuwe raad en collegeperiode een goede start te bieden. Het college stelt daarbij wel voor om maatregelen te nemen om tot dit resultaat te komen. Namelijk het verhogen van de toeristenbelasting naar €2,55 en de OZB met 10% meer dan trendmatig te laten stijgen. Het college realiseert zich dat dit afwijkt van het coalitieakkoord. Wij achten dit verantwoord omdat ondanks deze verhoging Texel nog steeds één van de

laagste OZB van Nederland heeft. Wij vinden het reëel dat de lasten tussen de bezoeker, de inwoner en eigen organisatie worden verdeeld. Wij willen een volgende coalitie een financieel gezonde uitgangspositie geven.

College uitvoeringsprogramma

We zetten ons in om het College Uitvoeringsprogramma deze bestuursperiode af te ronden. Vanuit deze opgave is met een kritische blik gekeken naar de voorstellen voor nieuwe investeringen die zijn ingediend voor deze Perspectiefnota. Daarnaast moeten voorstellen niet alleen financieel haalbaar zijn, maar ook de uitvoeringscapaciteit moet beschikbaar zijn. De voorstellen die nu opgenomen zijn hebben onder andere betrekking op:

- Het uitvoeren van het wegenbeheerplan;
- Verduurzamen schoolgebouwen;
- Uitbreidingen in de groenvoorziening bij nieuwe ontwikkelingen;
- Versterken en (door)ontwikkelen van de gemeentelijke organisatie;
 - Uitvoering en controle van wettelijke taken en verplichtingen;

Verwachtingen

Voor de Programmabegroting 2026 zal er een beeld zijn van de meicirculaire en welk effect dit heeft op de meerjarenraming. Het beeld van de circulaire uit het verleden wekt de verwachting dat dit een positieve invloed heeft. Dit is mede afhankelijk van keuzes door het rijk, internationale geopolitieke ontwikkelingen en de keuzes op nationaal niveau die deze met zich meebrengen. We geven hierbij wel een winstwaarschuwing want resultaten uit het verleden bieden geen garanties voor de toekomst.

Als college willen wij graag met u het politieke gesprek voeren hoe wij zowel inhoudelijk als ook financieel het komende jaar keuzes gaan maken gegeven het meerjarenperspectief.

Het college begint vol energie aan het laatste jaar van deze collegeperiode. Bij de midterm-review hebben we laten zien dat we goed op koers liggen om de meeste onderdelen uit het collegeuitvoeringsprogramma af te ronden. We gaan volle kracht vooruit om te blijven bouwen aan het vertrouwen zodat we een sociaal en duurzaam Texel kunnen achterlaten voor een nieuwe raads- en collegeperiode.

